

Utrechtsche

PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

De Staatsraad GOUVERNEUR der Provincie Utrecht

Brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat wegens de vernieuwing van een gedeelte der bestrating van den Grooten Weg No. 5, tusschen het landgoed *Vollenhoven* en het *Huis ter Heijde*, die weg zal zijn afgesloten van af den 1. tot en met den 5. Mei 1843, en dat dienvolgens gedurende dien tijd de passage naar en van *Amersfoort* zal moeten plaats hebben over *Zoijst*, langs den *Mac-Adamsweg*, naar het *Huis ter Heijde*, en omgekeerd.

Utrecht den 24. April 1843.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
F. VAN DE POLL.

SCHUTTERIJ. PUBLICATIE.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht, Gezien de Wet op de Schutterijen, van 14 April 1827.

Gelet op de nadere bepalingen, vervat bij art. 18 van Zr. Ms. besluit van den 28. Junij 1828 (staatsblad No. 42), houdende, dat jaarlijks diegenen, welke in een vorig jaar, om ziekte, gebreken of andere redenen, voorwaardelijk zijn vrijgesteld, door de commissie van onderzoek zullen worden onderzocht, of die redenen nog bestaan.

Brengen bij deze ter kennis van alle zoodanige ingezetenen dezer gemeente, welke in een vorig jaar om ziekte, gebreken of andere redenen voorwaardelijk, of voor één jaar, van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld geworden, en deze redenen, op nieuw wenschen te doen gelden, dat de commissie van onderzoek, ten einde voorschreven, hare zitting zal houden op Donderdag den 4. Mei aanstaande, des voormiddags te 10 ure, in de Stadshuizinge aan de Breestraat, bekend onder den naam van het IJzeren Hek.

Wordende alzoo bij deze al de voormelde ingezetenen, welke op nieuw eenige ziekte of lichamelijke gebrek als reden van vrijstelling wenschen voor te brengen, opgeroepen, om zich in persoon voor gemelde vergadering te susteren; terwijl de zoodanige der in het vorige jaar voorwaardelijk vrijgestelden, die wegens eenige andere reden, dan die van lichamelijke gebreken, wenschen vrijgesteld te blijven van de uitoefening der schutterlijke dienst, worden aangespoord, zich, voortien van de noodige bescheiden, tot staving van de door hen opgegeven wordende redenen van vrijstelling voor deze commissie te voegen, of wel deswege door een ander persoon daarbij te doen inhouden.

Burgemeester en Wethouders voornoemd vertrouwen, dat de belanghebbende ingezetenen zich deze gelegenheid ten nutte zullen maken; en zich alzoo bevrijden van de onnodige gevolgen, welke anderszins daar uit zouden voortvloeijen.

En verdat niemand hiervan eenige onwetendheid zoude kunnen voortwenden, zal deze vermaning afgekondigd en aangeplakt, waar dit te doen gebuurlijk is.

Gedaan te Utrecht den 20. April 1843, en gepubliceerd den 24. daaraanvolgende.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN, Rt.

Ter ordonnantie van dezelve,
W. G. v. DIJK, L. S.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht, Herzien derzelver publicatie van den 20-24 October des vorigen jaars, waarbij de Inspectie voor de Verlofgangers der Nationale Militie gedurende dit jaar zijn bepaald.

Hebben verstaan, met herinnering aan dezelve, ter kennis van de bedoelde verlofgangers, welke zich hier ter stede bevinden, te brengen, dat zij door den heer Kolonel Militie-Kommissaris zullen worden geinspecteerd op *Woensdag den 3. der volgende maand*, de Manschappen van het 10. regiment Infanterie, des morgens te *negen ure*, en die van *alle overige korpsen*, des morgens te *elf ure*, welke Inspectie gehouden zal worden op het Plein van het Militair Logement, aan de Lange Nieuwstraat alhier, alwaar de verlofgangers zullen moeten opkomen, gekleed in hunne uniform, voorzien van hunne contrapas, *de verdere kleeding* Equipementstukken en zakboek, die aan bij vertrek van het korps gelaten zijn.

Dat als redenen van verschooning van de Voorschreven inspectie alleen mogen worden aangenomen afwezigheid, veroorzaakt door een gevestigd domicilium buiten de stad, mist daarvan behoorlijke aangifte gedaan zij; of wel ziekte, geconstateerd door eene Verklaring, afgegeven door een bevoegd Geneesheer of Heelmeester, hetwelk uiterlijk op Dinsdag den 2. Mei aanstaande zal moeten bezorgd zijn aan het Militair Bureau ten Stadhuize.

Utrecht den 24. April 1843.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelve,
W. G. v. DIJK, L. S.

A F R I K A.

KAAPSTAD, 14. Oct. De staat van bekommerenis thans in deze Kolonie heerschende, verontrust het gemoed van een ieder. Handel slecht, geld schaarsch, geen vertrouwen meer, — wat anders kunnen wij verwachten, dan de eene insolventie, na de andere. De rol van provisionele zaken, voor het Hooge Gerechtshof, op *Woensdag 11.*, de overgaven van verscheidene boedels gedurende de laatste acht dagen, en het gerucht dat anderen hetzelfde beklagenswaardige lot staan te ondergaan, regtvaa-digt onze vreesvolle verwachtingen.

Zijn wij alleen in zulk eenen ongelukkigen toestand geplaatst? Gode zij dank, neen! indien wij denken aan het gebrek in de onderscheidene landen in Europa, — indien wij denken aan den staat van zaken in de West-Indische Kolonien, — en in overweging nemen de berigten, van de Indische Volksplantingen ontvangen, mogen wij ons in vergelijking met dezelve, in het genot van gemak en rust beschouwen, en wij hebben overvloedig reden, in nederige dankbaarheid voor zulk eenen grooten zegen, onze knieën voor den Heere te buigen.

Terwijl wij daarom ons geval ten onrechte als eenig beschouwen, — vergetende, dat wij medelijders hebben, die veel beklagenswaardiger zijn dan wij, geven wij ons noodeloos aan onnodige vrees — en smartelijke bekommernis over, — niet denkende aan de middelen binnen ons bereik, om de over ons hoofd hangende rampspoeden te vermijden.

Gelukkig verkeeren wij in deze Kolonie onder zulke omstandigheden, dat, die maar werken wil,

de middelen van bestaan vinden kan. Zij daarom, die, met het doel om groote schatten te vergaderen, boven hunne magt gegaan zijn, of meer gedaan hebben als hunne middelen toelieten, en daardoor tot eenen staat van insolventie geraakt zijn, behoeven niet te vreezen, dat zij voor zich en hunne huisgezinnen van de middelen van bestaan ontfroefd zullen zijn, of dat zij hunnen staat hierna niet kunnen verbeteren.

Maar eene groote les staat nog te worden geleerd, en beide solventen en insolventen, zouden wijzelijk handelen, indien zij dagelijks aan zich en hunne kinderen herhaalden — *a leeft naar uwe middelen!*

Weelde, het groote gift onzer maatschappij, heeft onder onze huisgezinnen en onze middelen vernieling te weeg gebracht, en, indien wij de oorzaken van de meeste der insolventien nagaan, sporen wij dezelve na tot die bron van alle kwaad, welke snoodelijk onbekende wenschen opwekt, ons tot het plegen van de gruwelijkste misdaden drijft, en eindelijk onze eenige schat, — *vrede des gemoeds* — vernielt.

De jongste gebeurtenissen dienen ons aan te sporen, voorzigtig te zijn, en stuip al hetgeen wij doen, vooref te overwegen, en de vermaning aan te nemen, welke de jongste verschrikkelijke gebeurtenis, zonder naam, ons gegeven heeft. Het is nimmer te laat van den glibberigen weg des kwaads terug te treden, en hoe eerder wij trachten de gevolgen van maatregelen en handelingen voor te komen, welke niets dan ruïne en ramp op ons laden, hoe beter voor ons geluk en welzijn.

Er zijn zoodanigen voor wie deze nuttige wenk niet noodeloos is, en wij vertrouwen, dat om hun eigen belang en de publieke welvaart, deze vlug-tige aanmerking, niet zonder gevolg moge zijn.

(De Zuid Afrikaan.)

ALGIERS 15. April. De groote expeditie is heden naar El-Essnam, aan den oever van den Chelif, vertrokken, alwaar men een nieuw kamp en welligt eene nieuwe stad, die den naam van *Orleansville* zal dragen, oprigten zal. De voorraad wordt getransporteerd door meer dan 600 muilieren, en een groot aantal caissons. Het konvooi moet den 17. te Blidah aankomen, om van daar dadelijk onder eskorte van troepen naar Milianah den weg voort te zetten. Eene algemeene te zamenkomst van het leger moet den 22. in de omstreken van evenge-noemde stad plaats hebben. Den 23. zal het expeditionaire korps den marsch naar El-Essnam voortzetten.

— Aan de kooplieden, die het konvooi volgen, is verboden geestrijke dranken naar het binnenland mede te voeren.

— De gouverneur-generaal heeft bij besluit van 15. dezer vastgesteld, dat de generaal *de Bar* over de provincie Algiers, gedurende den tijd, dat de expeditie zal duren, het bevel zal voeren.

De kolonel *Flai* is belast met den dienst en het opzigt der gendarmerie te Algiers.

— De hertog van *Annab*, die eenige dagen te Algiers is komen doorbrengen, om met den gouverneur eenige overeenkomsten te treffen, ontrent de ophanden zijnde militaire operaties, den 8. weder naar Medea is vertrokken.

DUITSCHLAND.

WEENEN 17. April. De koninklijke Prins van Pruisen, die de volgende maand naar Pruisen zal gaan, om aldaar den 1. Mei te verschijnen, zal zich

openen, en eenige dagen aldaar te vertoeven. Men wil, dat bij eene Koninklijke voordragt, de grenstollen zullen verminderd worden.

— Den 7. dezer zijn de beide moordenaars van den ridmeester . . . , te Betschkerek, alwaar de staf des regements in bezetting ligt, opgehangen. De een was de zoon van eenen officier, die voor eenigen tijd van cornet tot onderofficier gedegradeerd was, en daarna zijn liederlijk leven nog verder voortzette. De vermoorde ridmeester was nog niet lang bij dit eskadron aangesteld, en meende strengere maatregelen jegens die genen te moeten nemen, die zich aan eene ongebonden levenswijze overgaven, daar zijn voorganger te toegevend was geweest. Door deze gestrengheid had hij zich den haat van de beide moordenaars op den hals gehaald. Men hoopt, dat de straoefening een blijvenden indruk bij het regement zal gemaakt hebben.

— Uit Konstantinopel heeft men berigten tot den 5. April. De Porte begint in verscheidene takken van bestuur bezuinigingen in te voeren; het leger zal onderanderen aanmerkelijk verminderd worden.

LEIPZIG 17. April. Een regtsvonnis voor eenigen tijd over 3 personen uitgesproken en thans vernietigd verklaard, maakt alhier veel opziens. Voor eenigen tijd werden 3 personen door gendarmen en geregtsdienaren gearresteerd als verdacht in eene pastoorij in het Saksische Ertzgebergte te zijn ingebroken en dezelve beroofd te hebben. Zij werden voor de regtbank gebracht, en ofschoon zij aldaar hun onschuld verzeckerden, op de getuigenis van eenige personen, en de gendarmen, tot levenslange gevangenis veroordeeld. Eenigen tijd later diende voor de regtbank eene zaak wegens eene rooversbende, waarvan eenige leden verklaarden ook de plundering van de pastoorij te hebben bedreven. Deze daad liet geen twijfel over, en de eerste gevonnisden hadden geene gemeenschap met die bende. Ten gevolge van deze bekentenis werd het eerste vonnis door eene andere regtbank herzien, en thans blijkt de volkomene onschuld der reeds gevonnisden, die dan ook vrijgesproken en in vrijheid gesteld zijn, nadat zij 3 jaren in de gevangenis gezucht en 2 jaren lang de zwaarste tuchthuisstraf geleden hebben. De gendarmen worden in regten vervolgd. Het vonnis over degenen, welke door pligtstrijdige handelwijze en meeneedige verklaringen de veroordeeling der onschuldigen bewerkt hebben, ziet men met belangstelling te gemoet, te meer daar ook de regtbank van menige onwettigheden (*Illegalitäten*) is beschuldigd geworden. (*Magd. Z.*)

BERLIJN 21. April. Voor eenige dagen heeft het volgende alhier plaats gehad, waarvan de mededeeling welligt anderen tot voorzigtigheid kan strekken. Eene jonge dame, de dochter van eenen stafofficier alhier, droogde het hoofd met een doek af, toen zij met een kermend geluid magteloos nederzeeg. Men snelde te hulp en zag bloed uit haar regteroog stroomen. Zij had eene fijne naald, die toevallig in den doek was blijven zitten, met het afdroogen in het oog gestoten. Dezelve moest er met moeite worden uitgehaald; haar regter oog heeft zij voor altijd verloren.

ENGELAND.

LONDEN 22. April. De hertog *Aug. Frederik van Sussex*, den 27. Jan. 1773 geboren, is den 21. April alhier overleden. Hij was de zesde zoon van wijlen koning *George III.* Hij was in het Parlement een ijverig aanhanger van de partij der Whigs, een voorstander van kunsten en wetenschappen; hij bekleedde den post van grootmeester van de orde der vrijmetselaren, kolonel der artillerie, enz.

— De opstand op St. Domingo of Hayti is afge-loopen met de verdrijving van den president *Boyer*, die met een gevolg van 32 personen, met het Engelsche schip *Scylla*, op Jamaika is aangekomen. Het is inzonderheid de Senateur *Dumaille*, die tot de volksbeweging heeft aanleiding gegeven, en die omstreeks 6000 man om zich vereenigd had, ten einde wraak te nemen over *Boyer's* geweldenarijen, daar deze menigwerf *Dumaille* met de bajonet uit de vergadering van den Senaat had doen werpen.

— In Engeland zijn binnen 12 maanden 5247 personen van het vrouwelijke geslacht en slechts 3954 van het mannelijke gestorven, die boven de 85 jaren oud waren. Van de eersten werden er 71 en van de laatsten 40 boven de 100 jaren oud.

— De uitvinding van den heer *Henson*, om

met luchtschepen te reizen, heeft veel opgang, en er zijn menschen genoeg, die denken, dat weldra de dag zal naderen, waarop iedereen, om zich op weg te begeven, niet zijne schoenen, maar zijne vleugels zal zoeken. Wat nog fraaijer is, is dat eene menigte geleerden zich de eer van de eerste uitvinding toekennen; er zijn er zelfs, die voor geve reeds 20 jaar voor den heer *Henson* met deze wijs van reizen bekend te zijn geweest. Men zegt, dat er reeds eene proef mede in Schotland is genomen, en dat de uitkomst bijna voldaan heeft. Eene halve goede uitslag is niet voldoende.

(*Morning Herald*).

FRANKRIJK.

PARIJS 22. April. De prins en prinses (*Clementine*) van *Saksen Coburg-Gotha* zullen eerst na het naamfeest des Konings (1. Mei), hetwelk dit jaar, zoo als gewoonlijk, door publieke vermakelijkheden gevierd zal worden, verlaten.

— De prins *August van Saksen Coburg*, de tegenwoordige gemaal van prinses *Clementine van Orleans*, is neef van den regerenden hertog van *Saksen Coburg Gotha*, van den Koning der Belgen, van de hertogin van *Kent*, (moeder van de Koningin van Engeland) en van de groot-hertogin *Anna Feodorowna*, douairière van den grootvorst *Constantijn*, (oudsten broeder des Keizers van Rusland.) Hij is broeder van den Koning van Portugal, zwager van de hertogin van *Nemours*, en achterneef van prins *Albert*, gemaal van de Koningin *Victoria*. Hij is den 13. Junij 1818 geboren. Zijn vader, de prins *Ferdinand*, is 58 jaren oud.

— Voor drie jaren, juist op denzelfden dag is het huwelijk tusschen den prins van *Nemours* en de prinses van *Saksen Coburg* gesloten geworden.

— De Kamer der afgevaardigden heeft in hare zitting van gisteren het ontwerp van wet op de politie van het voerwezen, met eene meerderheid van 171 stemmen tegen 98 aangenomen.

PARIJS 25 April. De koning heeft verscheidene bevorderingen en benoemingen bij de orde van het legioen van eer, bij gelegenheid van het huwelijk van de prinses *Clementine*, gedaan.

— De reeds in de centrale kas gestorte sommen, voortspruitende uit vrijwillige giften voor de inwoners van het eiland Guadeloupe, en door den *Moniteur universel* heden bekend gemaakt, bedragen te zamen: 1,239,978 fr. 24 cents.

— Terwijl men zich in het zuidelijk Frankrijk over late nachtvorsten beklagt, waardoor de wijngaarden geleden hebben, heerscht er in het departement du Nord eene ongewone warmte, die buitenmate de groei der boomen en planten verhaast. Sedert langen tijd heeft men zulke gunstige vooruitzichten voor den oogst en de vruchten niet gehad. Het Raapzaad staat in vollen bloei en is buitengemeen veel belovend. De olieprijsen zijn nooit zoo laag geweest als op dit oogenblik, en alles kondigt aan, dat deze daling van prijs hier nog niet ophouden zal.

— In de *Gazette des Tribunaux* leest men de volgende gebeurtenis, welke voor 2 jaren in een der noordelijke graafschappen in Engeland heeft plaats gehad. Een pachter, met name *Roberts*, werd beschuldigd zijn nichtje *Peggy*, een zestienjarig meisje, waarover hij voogd was, te hebben vermoord, om zich haar fortuin toe te eigenen. Er hadden oneenigheden plaats gehad tusschen den oom en het nichtje, ter zake van een huwelijk, hetwelk zij wilde aangaan, en waartoe hij zijne toestemming als voogd weigerde te geven; hierop had zij hem gedreigd, heimelijk te *Gretna Green* te zullen gaan trouwen, waarna hij wel rekenschap van zijne voogdijschap zou moeten geven; zijn kwalijk beheer was, zeide zij, de eenige reden zijner weigering. Hij, van zijnen kant, dreigde haar te zullen onterven. Kort na dit verschil verdween het meisje en de openbare meening beschuldigde den voogd, haar vermoord te hebben. Het crimineele hof trok zich de zaak aan, bij het huisonderzoek werden er op onderscheiden plekken der pachterij bloekvlekken gevonden, en zoodanige vlekken vertoonden zich mede op de kleedingstukken van *Roberts*, en zelfs werden zij opgemerkt op een kleedje, hetwelk aan *Peggy* had behoord. Dadelijke bewijzen waren er evenwel niet, en *Roberts* ware er welligt met eene vrijpraak afgekomen, zoo zijne eigene verkeerde handelwijze niet het doodvonnis over hem had gehaald.

In een naburig dorp woonde een meisje, hetwelk zeer sterk op *Peggy* geleek; ten einde nu in eens de gansche beschuldiging te doen vervallen, wist hij eenige getuigen te overreden, voor het hof te komen verklaren, dat zij *Peggy* hadden gezien, maar dat zij zich schuil hield. Het valsche van deze gebeurtenis werd door de beschuldiging ten processe bewezen. Des Zaturdags werd *Roberts* ter dood veroordeeld en reeds den volgende Maandag werd het vonnis aan hem voltrokken. Tot op het laatste oogenblik bleef hij zijne onschuld beweren, maar dit had noch op den regter, noch op het publiek eenige andere uitwerking, dan dat men hem voor een verharden booswicht hield.

Twee jaren, nadat het vonnis voltrokken was, kwam Juv. *Peggy* weder te voorschijn. Zij had zich door eenen officier laten verleiden, was dezen naar Ierland gevolgd, en nu bij hare terugkomst wist zij niets van wat er inmiddels was voorgevallen. Door haren verleider verlaten, keerde zij terug om haren oom vergiffenis te smeken, en nu verneemt zij, dat hij, als haren moordenaar, is ter dood gebracht, en zij zijne eenige erfgename is. Intusschen hebben verdere bloedverwanten zich reeds in het bezit der erfating gesteld, en het proces tusschen deze nieuwe partijen is thans voor eene der civile regtbanken aanhangig.

BELGIE.

BRUSSEL 23. April. In den nacht van den 20 op den 21 dezer, heeft in vele streken van Belgie een zwaar onweder gewoed, waarbij de bliksem in verscheidene kerktorens is geslagen. Onderanderen in dien te Villers-St.-Simeon. Een gedeelte van het dak is vernield, als ook het plafond boven het altaar en het altaar zelve. De kerken van Griveguee en Elsloo zijn insgelijks door den bliksem getroffen. De pastoor van laatstgemelde kerk ontwaakte door het zware onweder, stond op, en wekte zijne zuster, die in eene andere kamer sliep. Naauwelijks had hij zijne kamer verlaten, of de bliksem sloeg in den toren, die instortte en de kamer verpletterde, welke hij verlaten had.

— Uit Charleroi schrijft men van den 22 April: «Eergisteren te 4 ure na den middag was de landbouwer *Legros* te Franses les Gasselies, bezig een zijner landerijen te beploegen, toen een bliksemslag hem eensklaps doodde. Een der beide paarden, met welke hij werkte, werd insgelijks gedood; doch het andere kwam er met eenige wonden af. Het lijk van *Legros* vertoont geene wonden, als een schram in het gezigt. Zijn slaapmuts, de mouwen van zijne kiel en zijne schoenen waren in kleine strooken gesneden, even als of zij met eene schaar waren geknipt. Hij was weduwnaar en laat 4 kleine kinderen na.

(*Memorial de la Sambre.*)

— Van de 18 personen, welke om schulden in de *Petits-Carmes* zijn opgesloten, bevinden zich 11 Belgen, 1 Hollander, 1 Franschman, 1 Engelschman, 1 Duitscher, 1 Pool, 1 Zweed en 1 Israëliet.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE 24. April. Morgen vertrekt het hof naar Amsterdam, om er de week door te brengen. Woensdag 11 ure zal Z. M. de koning audientie verleenen.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is sedert eenige dagen vergaderd. De Tweede Kamer zal den 4. Mei bijeenkomen.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden aangenomen: 1° het ontwerp van wet omtrent de verdeling der grondbelasting tusschen de gebouwde en ongebouwde eigendommen, enz.;

2° het ontwerp van wet, tot aanvulling en wijziging der wetten van 21. Mei 1819 (*Staatsblad* no. 34) en 16. Junij 1832 (*Staatsblad* no. 30), betrekkelijk het patentregt; en,

3° het ontwerp van wet, houdende wijzigingen in de wetten op de personele belasting van den 29. Maart 1833 (*Staatsblad* no. 4) en van den 29. December 1835 (*Staatsblad* no. 43).

MAASTRICHT 22. April. Nadat gedurende eenige dagen, eene buitengewone warme weersgesteldheid alhier geheerscht had, barstte omstreeks middernacht, van den 20 op den 21 dezer, een allerhevigst onweder uit, hetwelk in onze stad echter geene schade aanrigtte. Doch, naar men ons berigt, is de bliksem in den kerktoern der gemeente Elsloo geslagen, ten gevolge waarvan deze gedeel-

telijk ingestort is, waardoor de pastorijs veel geleden heeft.

Ook zijn alstoen, in de Belgische gemeente Oud-Hoesselt, ten gevolge van het onweder, het huis en de stallingen, toebehoorende aan den koster *Noben*, afgebrand.

UTRECHT 25. April.

Bij Zr. Ms. besluit van den 27. Feb. 1843, no. 62, is eene speciale commissie ingesteld tot onderzoek van het ontwerp der werken voor de inundatie der Geldersche Vallei en de herstelling van de verlatene linie van defensie van de Grebbe; tot leden van welke commissie benoemd zijn de heeren: Jhr. Mr. *H. M. A. J. van Asch van Wijck*, staatsraad, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; de kolonel *J. C. van de Polder*, directeur der eerste fortificatie-directie; de inspecteur van den waterstaat *A. Goekoop*, en *Lagerweij*, burgemeester van Woudenberg.

— Gisteren avond heeft alhier de uitvoering van *Handel's Messias*, tot aller goedkeuring plaats gehad. Eene zoo moeilijke taak verdient allen lof, en wij kunnen daarom onzen directeur, den heer *Kufferath*, niet genoeg onzen dank betuigen, voor zooveel ijver en standvastigheid, om een oratorium van dien grooten omvang zoo juist en krachtig te doen uitvoeren. Ook mevrouw *Kufferath*, ofschoon ongesteldheid ons belette haar in hare volle kracht als zangeres te bewonderen, gaf dit maal weder blijken van hare groote kennis en verheven gevoel. De overige solozangers bragten ook zoo veel mogelijk bij tot een goed geheel. De koorren waren sterk bezet, en daarom ook krachtig en juist; te meer daar zoowel de zangschool van de vereeniging der toonkunst als de stedelijke zich goedwillig tot deze belangrijke uitvoering hadden vereenigd. Een avond als deze zal den waren muzikkenner nog lang in 't geheugen blijven.

— De advocaat *L. Metman*, te 's Hage, zal als raadsman in de zaak van *J. C. Stenis* optreden, en den beschuldigde verdedigen.

— Den 21. dezer heeft het Prov. Gerechtshof te Arnhem, *Johanna te Kieste*, oud 42 jaren, dagloonster te Hummelo, die een dubbel huwelijk heeft aangegaan, veroordeeld tot 5 jaren tuchthuisstraf.

— Men weet, dat het paard, waarop *Z. M. Willem II.* gedurende den slag van Waterloo gezeten was, voor eenigen tijd op het kasteel Tervueren is overleden. De heer *Karel Tschaggeny*, een onzer beste dierschielders, heeft voor den dood van dit edel strijdpard, daarvan eene afbeelding vervaardigd, en aan *Z. M.* den koning nu onlangs aangeboden, die den schilder aller vleijendst ontvangen heeft, en een allerkostbaarsten ring ten geschenke heeft doen toekomen.

— Uit Breda schrijft men ons van den 24. April:

»Met intrekking van de vroeger door hetzelfde gegevene orders, betreffende het bezetten der vesting Delfzijl, door 2 kompagnien van het 3. Bataillon van het 4. Reg. Inf., zoo heeft het Departement van oorlog gelieven te bepalen, dat het flankbataillon van opgemeld regiment, in deszelfs geheel, onder bevel van den Majoor van *Mulken*, de 2. comp. van het 4. Batt. des 9. Reg. Infanterie te Koevorden af zal lossen, en in deze vesting blijven garnizoen houden, evenwel een detachement van 25 manschappen, onder bevel van een officier, aan *Assen* afgeven, terwijl het detachement voor de bezetting van Delfzijl zal worden gegeven door het 1. Batt. van het 4. Reg., dat te Groningen in garnizoen zal komen. Verder is de 4. Luit. *P. Bakker* van het 2. Batt. 4. Reg. overgeplaatst bij het 8. Reg. Inf.»

— Men leest in de Overijsselsche Courant van eene zonderlinge waterberoering, welke 11. Vrijdag namiddag te Blokzijl plaats had in een kolk aan de binnenzijde van den zeedijk. Plotseling begon het water in dien kolk, die nagenoeg een halve hunder groot, in 't midden 12 el diep en rondom besloten is, ter hoogte van twee ellen op te springen als fonteynen, hetwelk 7 tot 8 minuten aanhield, en met geweld tegen de oevers aanbruiste. Vervolgens werd het water weder stil, doch was Woensdag nog dik en troebel, zoo dat er geen visch in koude leven. In een paar dagen had men met handen en fuiken meer dan 1000 G paling gevangen.

— Op den 23. dezer is van de Helder naar Havana uitgezeild het schip de *Snelheid*, kap. *J. Visser*, en naar Rio de Janeiro het schip de *Vier Gebroeders*, kap. *F. Jaski*; en is aldaar binnengekomen van Batavia het schip de *Adelaar*, kap. *D. Smit*, en van de Havana het schip de *Emelia Sophia*, kap. *J. Zuiderduin*.

Bijzondere Berigten.

«*Parijs* 23. April. De fondsen waren genoteerd 5 pCt. 121,05; 3 pCt. 82,85 à 80; Nap. 107,80; Sp. Act. 34; Pass. 5/4.

«De voorbereidselen tot de viering van den verjaardag van *Z. M. Lodewijk Philips* worden met ijver voortgezet. Op de Champs-Élysées bouwt men 4 theatres, met 4 orchesten en een cocagnemast. De geheele laan zal geillumineerd worden.

«De heer *Thiers* heeft zich geheel van de linkerzijde verwijderd. Sedert meer dan eene maand heeft hij geen bezoek meer bij den heer *Od. Barrot* afgelegd. Men wil, dat hem zou beoefend zijn, bij de eerste verandering van ministerie, in aanmerking te zullen komen, indien hij zich van de linkerzijde scheidde.

«De afwezigheid van de prinses *Clementine* van het hof der Tuilerien zal bijna 6 maanden duren. Zij zal eerst met haren gemaal naar Lissabon vertrekken, ten einde een bezoek bij de koningin van Portugal, zuster van den prins van *Coburg*, af te leggen. Men gelooft, dat ook de hertog van *Aumale* na den veldtocht tegen *Abd-el-Kadar*, zich derwaarts zal begeven, om zijnen schoonbroeder te ontmoeten. De jonggehuwenen zullen vervolgens de Engelsche en Saksische hoven bezoeken.

«Men schrijft uit Toulon, dat alle werkzaamheden aan de schepen, behalve aan de stoombooten, op bevel van het ministerie zijn gestaakt. Onze zeemagt wordt zoo veel mogelijk verminderd.»

MENGELWERK.

Met evenveel genoegen als belangstelling hebben wij in den *Konst- en Letterbode* gelezen, het uittreksel uit het verslag van professor *Kops* wegens 's Rijks kabinet van Landbouw-werktuigen, thans te Utrecht gevestigd. Dit kabinet, hetwelk, toen wij het de laatste reis bezochten, ruim 500 nummers telde, heeft sedert ongetwijfeld menig belangrijk voorwerp aangenomen. Om aan deszelfs hoogst nuttig doel te beter te beantwoorden, bevat het niet enkel inlandsche, maar ook buitenlandsche werktuigen en gereedschappen; want het voornamelijk doel is den inlandschen landbouwer en landhuishoudkundigen bekend te maken, met dat gene, waarvan in den Nederlandschen landbouw gebruik gemaakt wordt, of waarvan gebruik zou kunnen worden gemaakt. Want men vergis zich niet: in sommige gedeelten dezes vaderlands wordt gebruik gemaakt van nuttige werktuigen, die in andere gewesten des rijks zeer gewenscht zouden wezen, maar aldaar onbekend zijn. Men kan dan ook onze bemiddelde landbouwers niet genoeg aanraden, om, of het kabinet te Utrecht, of, dat te Groningen te gaan in oogenschouw nemen.

Hij is zeker, er altijd iemand, al is het ook niet den professor, te vinden, in staat, om hem uit te leggen, het gebruik der gereedschappen, waarvan hij zich geen genoegzaam denkbeeld maken kan. De landeigenaar kan ook veel doen, om onder de boeren in zijne nabuurschap, nuttige werktuigen of uitvindingen, den landbouw betreffende, bekend te doen worden, door zelf nu en dan nieuwigheden in te voeren, die nog slechts op het kabinet voorhanden, en weinig bekend zijn. Nederland telt nog zulke mannen, maar betreurt ook het verlies van zoodanige mannen, zoo als de Heeren *R.*, *S.* en *T.*, die, hoezeer adellijken, en door kunde of wetenschap uitmuntende, evenwel de bevordering van den landbouw in de nabuurschap hunner landgoederen niet beneden zich achtten.

Is in de bevordering van onzen eigen landbouw, het meer onmiddellijke nut onzer kabinetten voor landhuishoudkunde gelegen. Ook naar buitenlands daarmede nuttig te zijn, is ongetwijfeld aangenaam en vleijend voor het vaderlandsch gevoel. Uit het bovenbedoelde verslag zien wij, hoe het Utrechts kabinet ook te dien opzichte is nuttig geweest. Wij vernemen, dat uit Duitschland, Frankrijk, Groot-Brittannië, enz., en ook uit de Nieuwe wereld door reizigers, die inrigting met belangstelling is bezigtigd, en dat die bezoekers van hunne belangstelling hebben doen blijken, door het afteekenen van een aantal inlandsche werktuigen. Een bezoeker uit Engeland heeft

78 voorwerpen nageleekend, en hierin ligt het bewijs voorzeker, dat Engeland, alwaar zoo veel voortreffelijke uitvindingen, dagelijks plaats hebben, met opzigt tot den landbouw, ook het goede weet te waarderen, dat elders gevonden wordt.

De betweterij verneme dus, wanneer ze voor overtuiging vatbaar is, waartoe in Nederland, de kabinetten van Landbouw-werktuigen en gereedschap dienstig zijn.

OVER DE DIEPTE, WAARIN MEN MOET ZAAIJEN OM EEN GOEDEN OOGST TE BEKOMEN.

Men is gewoon het zaad van Graansoorten en zelfs dat van Voedergewassen, door middel van Akkergereedschappen, in eene diepte van 3 à 4 duim, met aarde te bedekken. Deze wijze van zaaijen is intusschen ondoelmatig. Echter staat deze meening bij de Landlieden vast, en zij veronderstellen, dat het graan zich beter in de aarde bevindt, om dat het dan voor de koude en droogte zeker bewaard blijft, en de vogels en insecten hetzelfde niet zoo gemakkelijk kunnen uitgraven. Veelvuldige proeven hebben intusschen het tegendeel bewezen. Er zijn talrijke vergelijkingsproeven genomen met een of twee akkers die op ieder veld tot dat einde waren gereed gemaakt. Het zaad, dat met de losse egge, met ijzeren tanden was toegedekt, gelukte zeer goed, zonder dat de koude of de vochtigheid eenige schade daaraan had veroorzaakt. Verondersteld echter dat deze nieuwe wijze van zaaijen niet beter is dan de oude manier, dan nog levert dezelve ten minste het voordeel op, dat de arbeid spoediger kan volbragt worden, hetgeen voorzeker van belang is wanneer men den tijd van zaaijen in aanmerking neemt. Bij de kortheid der dagen is de tijd dan kostbaar; ten andere zoude men ook minder trekvee en arbeiders behoeven, om dat aan de zaaijing minder arbeid is verknocht.

L'Echo du monde savant van den 11. Augustus 1842, en het *Polytechnisch Journal* van *Dingler* Bd. 85. Heft. VI. s. 367 berigten, dat de proeven, die over dit ontwerp in het Noorden en Zuiden van Frankrijk zijn genomen, de stelling bevestigen, dat het beter is, het zaad niet onder den grond te bedelfen, maar meer aan de oppervlakte te laten.

Het door den heer *Barreau* bij Parijs gezaaide en bijna niet bedekte graan, wederstond volkomen de koude van het klimaat; terwijl het koorn op dezelfde wijze gezaaid, door den Hr. *Lardier* de droogte van de provincie Aix trotseerde.

De theoretische gronden van den geleerden ondernemer dezer proefnemingen zijn de volgende:

De Catijledonen, welke dienen om de kiem in het zaad te beschutten en tot hunnen afval een integrerend deel met dezelve uitmaken, zijn althans bij de graansoorten bestemd, om in de vrije lucht te leven even als het pluimpje, dat van deze eerste blaadjes voedsel moet ontvangen. Het spreekt dus van zelve, dat als het zaad ter naauwernood met aarde is bedekt, deze eerste blaadjes zich gemakkelijker kunnen ontwikkelen, dan wanneer het zaad te diep in de aarde ligt, om dat dan de op haar drukkende aardlaag, de ontwikkeling van deze blaadjes zoo niet geheel althans ten deele verhindert en daardoor de voeding en groeiing van het plantje ten deele wordt belet.

Zijn de naauwelijks ontwikkelde teedere worteltjes tevens te diep in de aarde verborgen dan zijn ze des te meer aan verrotting blootgesteld, waardoor het plantje of geheel wordt vernietigd of zich eerst dan kan ontwikkelen als hetzelfde nieuwe worteltjes heeft uitgeschooten. Hierdoor wordt de plant natuurlijk ziek en zwak hetgeen verkeerdelyk aan andere oorzaken wordt toegeschreven.

De Hr. *Lardier* zaaide dikwijls in rijen, op onderscheidene diepten van eene linie tot op eenige duimen, verschillende soorten van granen en oliezen, en het verkregene resultaat was, dat het dieper dan drieduim liggende zaad, bijna altijd verrotte en voorts dat hoe minder de zaden met aarde waren bedekt, dezelve des te beter ontkiemde, en steeds de krachtigste en meest vruchtdragende planten opleverden.

Deze uitkomsten van *Lardier* komen geheel overeen met die van de heeren *Basc*, *Walt* en van *Hombasle*.

Alle landbouwers weten, dat de beste Kleilanden, op derzelver oppervlakte, door de koude zeer los worden; de bij het omgraven in den herfst op de oppervlakte terug geblevene kluiten, vallen bij de geringste aanraking als stof uiteen. Ploegt men echter in dezen toestand de grond om, zoo verliest men voor het zaad al het nut dezer losheid, men sluit als 't ware deze losse laag aarde, die het ontkiemen van het zaad zoo bevorderlijk zoude geweest zijn, onder de voren en men brengt op de oppervlakte wederom nieuwe kluiten, die men met veel arbeid door herhaald eggen wel weder kan verbreken en verdeelen, maar nimmer, zonder de werking der koude, in zoodanig lossen toestand kan doen verkeeren, die zoo voordeelig voor het ontkiemen is bevonden.

Het is ook verbazend, hoe veel zaad er jaarlijks, door het zaaijen verloren gaat. Het *Quaterley Journal of agriculture*, berekend, dat er gewoonlijk slechts 1/3 deel koorn opkomt en dat er 2/3 gedeelte, door onderscheidene oorzaken vernietigd wordt; terwijl het tevens eene dwaling van sommige landlieden is, als zij veronderstellen, een beteren oogst te zullen verkrijgen, hoe meer zaad zij uitstrooijen; door te veel korrels wordt de ontwikkeling der planten te veel verhindert, het zaad verstikt, en gaat nutteloos verloren. Ba.

